

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-master Kinderfysiotherapie
deeltijd

Hogeschool Rotterdam

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-master Kinderfysiotherapie
deeltijd

Hogeschool Rotterdam

CROHO nr. 70093

Hobéon Certificering

Datum

29 augustus 2018

Auditpanel

Drs. R.B. van der Herberg
Prof. dr. M.W.G. Nijhuis-van der Sanden
Dr. E.A.A. Rameckers
J. van Es

Secretaris

Drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	33

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Rotterdam
status instelling	Instelling is bekostigd. Masteropleiding Kinderfysiotherapie is onbekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 5 november 2015
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Master Kinderfysiotherapie
registratienummer croho	70093
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Master
graad en titel	<i>Master of Science</i>
aantal studiepunten	90 EC
afstudeerrichtingen	-
locatie	Rotterdam
variant	Deeltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	13 juni 2018
contactpersoon opleiding	Mw. K.C. Buijs MME k.c.buijs@hr.nl

2. SAMENVATTING

Binnen het kinderfysiotherapeutisch domein bestaat steeds meer behoefte aan masteropgeleide beroepsbeoefenaren. De masteropleiding Kinderfysiotherapie is in Rotterdam een driejarige deeltijdopleiding die bacheloropgeleide fysiotherapeuten opleidt tot kinderfysiotherapeut op hbo-masterniveau. De vaak complexe problematiek die kan optreden in het bewegend functioneren bij de ontwikkeling van een kind/jongere en de rol hierbij van de kinderfysiotherapeut, vragen om een specialistische opleiding. De kinderfysiotherapeut kan een deskundig oordeel geven over (afwijkingen in) het bewegend functioneren van kinderen/jongeren en is in staat om problemen van het bewegingssysteem op een doelmatige en doeltreffende wijze te corrigeren/behandelen. Daartoe werkt hij, veelal in teamverband, samen met andere disciplines binnen zowel het (para)medische als het sociaal-agogische domein.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding hanteert een beroepsbeeld dat aansluit op de beroepspraktijk. Zowel het beroepsprofiel als de opleidingscompetenties zijn in landelijk verband vastgesteld. Zij representeren het masterniveau in voldoende mate; de onderzoekscomponent is in de set competenties opgenomen. Het beroepsprofiel onderscheidt zeven competentiegebieden die weliswaar zijn afgeleid van het beroepsprofiel van fysiotherapie, maar vervolgens zijn toegespitst op het vakgebied kinderfysiotherapie. Kenmerkend voor het profiel van de opleiding zijn: werken vanuit en in de praktijk, kleinschaligheid en de rol van sociale/psychologische factoren bij het ontstaan van problemen aan het bewegingssysteem bij kinderen. Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding aan het *evidence based* handelen nog meer en explicieter aandacht kan besteden. Werkveld en beroepsvereniging zijn betrokken bij het *up to date* houden van het opleidingsprofiel en de eindkwalificaties. De opleiding kan haar internationaliseringsbeleid nog verder uitwerken. Het auditpanel beoordeelt standaard 1 als voldoende.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding biedt competentiegericht onderwijs aan waarbij de beroepspraktijk het uitgangspunt vormt. Zij onderscheidt in haar curriculum drie leerlijnen: de 'Kinderfysiotherapeutische leerlijn', de leerlijn 'Beroepsinnovator' en de leerlijn 'Managen van Zorg'. Binnen de 'Kinderfysiotherapeutische leerlijn' lopen studenten meerdere stages die gekoppeld zijn aan het specialistisch onderdeel dat de student op dat moment volgt. De curriculumraad, de programmaleider en de onderwijsmanager zijn verantwoordelijk voor de inhoud en vormgeving van het curriculum. Samen met hun docenten vormen studenten een *learning community* waar onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk samenkomen. Iedere student beschikt over een studieloopbaancoach die hem begeleidt en een aanspreekpunt vormt voor opleidingsrelevante kwesties. Het team docenten is voldoende toegerust om de opleiding te verzorgen. Het team beschikt over een aantal gepromoveerde docenten in zowel het vaste team als in de flexibele schil. Van belang blijft dat de opleiding haar specifieke karakter, gericht zijn op het kind, niet uit het oog verliest. Het auditpanel beoordeelt standaard 2 als voldoende.

Standaard 3. Toetsing

Er is sprake van een duidelijk vormgegeven toetsbeleid. Het is gefundeerd in het onderwijskundig concept van de opleiding waarin werken in de praktijk een grote rol speelt. De door het auditpanel bestudeerde toetsen en beroepsopdrachten representeren het masterniveau. Essentieel is dat de opleiding de kenniscomponent herkenbaar/separaat blijft toetsen. Bij de beoordeling van toetsen op eindniveau past de opleiding thans het vierogenprincipe toe. Van belang is dat beoordelaars blijven kalibreren daar waar het hun beoordeling betreft. Het door de opleiding vormgegeven afstudeertraject biedt studenten de gelegenheid om hun kennis en kunde te tonen; zij borgt tevens het masterniveau.

Bij de toetsing van de module management in de zorg ligt nog een ontwikkelingsopgave. De examencommissie vervult haar wettelijke taken, is *sparing partner* van het management, is deskundig en onafhankelijk. Het auditpanel beoordeelt standaard 3 als voldoende.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De door het auditpanel bestudeerde afstudeerproducten representeren in voldoende mate het hbo-masterniveau. Essentieel is wel dat de opleiding zich houdt aan de richtlijnen en eisen van ethische commissies daar waar het de uitvoering van onderzoek betreft. Studenten en werkveld zijn tevreden over de opleiding. Het auditpanel beoordeelt standaard 4 als voldoende.

Algemene conclusie:

Het auditpanel stelt vast, dat de hbo-masteropleiding Kinderfysiotherapie van de Hogeschool Rotterdam beschikt over een set eindkwalificaties die voldoende aansluit op de eisen die de praktijk stelt aan masterafgestudeerde kinderfysiotherapeuten. Dit geldt ook voor de doelstellingen per studieonderdeel en de vakinhoud. Het docententeam is vakinhoudelijk voldoende deskundig en uit de praktijk afkomstig. De afstudeerproducten representeren het hbo-masterniveau. Het auditpanel komt dan ook, de beslisregels van de NVAO in acht nemend, tot het oordeel 'voldoende' voor de masteropleiding Kinderfysiotherapie van de Hogeschool Rotterdam in de variant deeltijd.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 29 augustus 2018.

3. INLEIDING

De opleiding Master Kinderfysiotherapie van de Hogeschool Rotterdam is in 1996 gestart als onderdeel van de Transfergroep Rotterdam, een destijds privaat deel van de Hogeschool Rotterdam. Vanaf 2013 maakt de opleiding deel uit van het Instituut voor Gezondheidszorg (IvG) van de hogeschool. Het IvG biedt naast acht bacheloropleidingen ook twee bekostigde en drie onbekostigde masteropleidingen aan. Tot deze laatste groep behoort de master Kinderfysiotherapie. De opleiding werkt binnen IvG nauw samen met de masteropleidingen Sportfysiotherapie en Manuele Therapie. Zo verzorgen docenten van deze masteropleidingen ook lessen bij kinderfysiotherapie. Verder participeert de opleiding in het hogeschoolbrede netwerk van masteropleidingen die elkaar ondersteunen en daarbij gezamenlijk beleid ontwikkelen, bijvoorbeeld op het terrein van de instroom van studenten maar ook rond voorzieningen en de presentatie naar buiten.

De opleiding is mede tot stand gekomen na signalen uit het fysiotherapeutisch werkveld dat er behoefte is aan beroepsbeoefenaren die zich specifiek richten op fysiotherapie bij kinderen en jongeren. Zij wordt aangestuurd door een onderwijsmanager en operationeel door een programmaleider. De opleiding beschikt over een kernteam dat bestaat uit zeven docenten die verantwoordelijk zijn voor de drie leerlijnen binnen het curriculum. Verder heeft de opleiding een curriculumraad, een opleidingscommissie, een masterbrede beroepenveldcommissie en een toetscommissie. Tenslotte participeert de opleiding in de instituutsbrede examencommissie.

In 2014 is een nieuw Landelijk Beroepsprofiel vastgesteld voor deze opleiding. In het daaropvolgende jaar heeft de opleiding dit profiel verder uitgewerkt waarna het profiel in 2016 volledig is geïntegreerd in het curriculum. Ook is de nominale studieduur teruggebracht van 3,5 naar 3 jaar. Daartoe is een aantal studieonderdelen anders gerangschikt en zijn de leerlijnen 'Professioneel leider' en 'Adviseur' vervangen door één leerlijn: 'Managen van Zorg'. De praktijkgestuurde leerlijn en de leerlijn 'Specialist' zijn samengevoegd tot de leerlijn 'Kinderfysiotherapeutisch handelen'. Tenslotte zet de opleiding meer ICT in (i.c. *blended learning*) ter vervanging van docentgecentreerd onderwijs.

Vorige accreditatie

De opleiding is in 2014 gevisiteerd en daarbij positief bevonden. Twee jaar later heeft een interne audit plaatsgevonden. De resultaten van beide audits gecombineerd, laat het volgende overzicht zien van verbeteradviezen en de daarop door de opleiding genomen acties.

Verbeteradvies	Actie masteropleiding Kinderfysiotherapie
<i>Toon aan dat alle competenties binnen het curriculum aangeleerd worden en op eindniveau worden getoetst en relateer competenties aan cursusdoelstellingen.</i>	Het portfolio met afstudeerproducten maakt het voor studenten mogelijk om aan te tonen dat zij over alle competenties beschikken bij hun afstuderen.
<i>Verbeter de toetskwaliteit (rijkere beoordeling en aandacht voor de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid).</i>	De opleiding heeft de toetskwaliteit op het terrein van inzichtelijkheid in de beoordeling verbeterd.
<i>Zoek naar een balans tussen specialistische en generieke competenties.</i>	Het herziene opleidingsprofiel en de hiervan afgeleide competenties laten een onderscheid zien tussen generalistische en specialistische kennis.
<i>Verhoog de kwaliteit van de mastertheses.</i>	Hiervoor geldt dat de opleiding nadrukkelijk het wetenschappelijk gehalte van de theses heeft verhoogd door het intensiever betrekken van de lector bij de eindfase van de opleiding en door samenwerking met het kenniscentrum. De onderzoekscomponent komt met name terug bij studieonderdelen rondom methodologie en wetenschappelijke oriëntatie en het schrijven van de masterthesis.
<i>Streef naar publiceerbaar onderzoek, waarbij een lectoraat stimulerend werkt.</i>	De opleiding beschikt over een lector die een meer prominente rol speelt bij zowel de onderzoekscomponent in het curriculum als bij het afstuderen. Het aantal publiceerbare theses moet de komende jaren toenemen.
<i>Stimuleer de samenwerking tussen de drie masteropleidingen op het terrein van fysiotherapie.</i>	De samenwerking tussen de drie masteropleiding is gerealiseerd. Dit gebeurt vooral binnen de leerlijn 'Managen van Zorg' en de <i>Evidence based Practice</i> -lijn. Studenten binnen de drie masteropleidingen volgen inmiddels de identieke leerlijn 'Managen van Zorg' en vanaf het studiejaar 2018 de leerlijn 'Beroepsinnovator'.
<i>De internationale component verdient aandacht.</i>	De opleiding blijft op zoek naar internationale samenwerkingspartners waaronder op het terrein van onderzoek die passen bij haar profilering.
<i>Het aantal gepromoveerde docenten kan hoger</i>	De opleiding beschikt over één gepromoveerde docent als hogeschooldocent, één gepromoveerde kernteamdocent één gepromoveerde afstudeerbegeleider en één afstudeerbegeleider die een promotie-traject volgt.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beroepsbeeld en profilering

De opleiding beschrijft in haar beroepsbeeld op welke punten zij een aanvulling vormt op de basisfysiotherapie. Zo is een kind zowel fysiek als psychisch in ontwikkeling, hetgeen consequenties heeft voor het ziektebeeld, de anamnese en de daaropvolgende behandeling. De kinderfysiotherapeut moet daarbij beschikken over goede pedagogische en didactische kwaliteiten; tijdens de behandeling is sprake van een gezagsverhouding tussen behandelaar en kind en zijn derden, waaronder ouders, nauw betrokken bij de behandeling. Verder wijst de opleiding erop dat zij van haar afgestudeerden verwacht dat zij over onderzoekend vermogen beschikken, *evidence based* handelen in de beroepspraktijk en zelfstandig onderzoek kunnen uitvoeren op masterniveau, en de resultaten kunnen toepassen in de beroepspraktijk, zelfstandig of in teamverband. Daarmee representeert de opleiding het masterniveau.

De opleiding kenmerkt zich door kleinschaligheid, de centrale plek van de praktijk en de sociaal/pedagogische component. (1) Zij biedt kleinschalig onderwijs aan in kleine groepen, is er sprake van korte lijnen tussen docent en student en krijgen studenten ondersteuning door een loopbaancoach en een portfoliocoach. (2) De praktijk staat in het onderwijs centraal waarbij *evidence based* handelen het uitgangspunt vormt. Wat dit laatste punt betreft, wijst de opleiding erop dat zij studenten leert om hier op kritische wijze bij stil te staan en om het eigen professioneel handelen vanuit professionele kaders te legitimeren. Tenslotte (3) wat de Rotterdamse profilering betreft, gaat de opleiding ervan uit dat niet alle motorische problemen bij kinderen direct vanuit een fysieke storing verklaard kunnen worden. Ook sociale/psychologische factoren spelen hierbij vaak een rol. Het auditpanel herkent deze drie punten ook bij andere fysiotherapeutische masteropleidingen.

Beroepsprofiel

Het landelijk vastgesteld beroepsprofiel is opgesteld door de beroepsgroep en biedt aansluiting op het profiel van fysiotherapie uit 2014. Het beroepsprofiel Master Kinderfysiotherapie is tot stand gekomen binnen de kaders van het Koninklijk Genootschap Voor Fysiotherapie en wordt iedere zes à zeven jaar herzien.

Het beroepsprofiel bestaat uit zeven competentiegebieden die op basis van de *CanMEDS*-systematiek zijn geordend (kennis delen en wetenschap beoefenen, samenwerken, communiceren, maatschappelijk handelen, organiseren en professioneel handelen). In het 'Beroepsprofiel Kinderfysiotherapeut' dat inhoudelijk is goedgekeurd door NVFK-leden in 2014 en waaraan twee leden van het auditpanel hebben meegewerkt, beschrijft de fundamentele uitgangspunten waaronder de visie op gezondheid, bewegen en hulpverlening, de theoretisch rationale (het wetenschappelijk fundament, de *evidence based practice* en de *International Classification of Functioning, Disability and Health – Children and Youth*), de plek van het vakgebied binnen de gezondheidszorg, de werkwijze van kinderfysiotherapeutisch handelen,

beroepsethiek alsmede de wet- en regelgeving. In een apart hoofdstuk beschrijft het document het competentieprofiel van de kinderfysiotherapeut. De Rotterdamse opleiding heeft dit beroepsprofiel volledig en correct overgenomen, zo stelt het auditpanel vast.

Voor kinderfysiotherapeuten die functioneren op masterniveau (EQF niveau 7) onderscheidt het beroepsprofiel dus zeven competentiegebieden die weliswaar zijn afgeleid van het beroepsprofiel Fysiotherapie maar nadrukkelijk zijn toegespitst op het vakgebied kinderfysiotherapie. Ter illustratie geven wij hier een voorbeeld van het competentiegebied Communiseren:

- *'Om een hoge kwaliteit van hulp aan het kind en zijn ouders/verzorgers en een hoge mate van cliënttevredenheid te waarborgen, onderhoudt de kinderfysiotherapeut een effectieve relatie met het kind en de ouders/verzorgers en/of andere betrokkenen. De kinderfysiotherapeut communiceert op een heldere, transparante, effectieve en efficiënte wijze tijdens het kinderfysiotherapeutisch handelen. Het gaat daarbij om zowel verbale als non-verbale communicatie.'*

Door op deze wijze de competentiegebieden uit te werken, is er sprake van een voldoende op het vakgebied toegespitst profiel.

De beroepenveldcommissie die gezamenlijk voor de drie masteropleidingen op het terrein van fysiotherapie werkt, is betrokken bij het *up-to-date* houden van profiel en competenties. Het verdient volgens het auditpanel overweging om de beroepenveldcommissie uit te breiden met een of meerdere (gepromoveerde) kinderfysiotherapeuten.

Internationalisering

In het beroepsprofiel van de opleiding zijn ook de internationale eisen verwerkt die gelden voor kinderfysiotherapie. Hiertoe behoren de beroepseisen die geformuleerd zijn door de *International Organisation of Physical Therapists in Paediatrics (IOPTC)*. Voor de vaststelling van de diagnosegroepen die deel uitmaken van de modules van de opleidingsleerlijn 'Specialist', werkt de opleiding volgens de *International Classification of Functioning Children and Youth*. Deze *Classification* bevat ook een indeling van de leefomgeving van een kind met daarbij aandacht voor aspecten op het terrein van leren en spelen en het ontwikkelingsproces van kinderen.

Tussen de Nederlandse masteropleiding Kinderfysiotherapie en buitenlandse opleidingen op dit vlak zijn verschillen aanwijsbaar in kwalificaties die met name terug te voeren zijn op het onderscheid tussen een hbo- en een academische master (zo is in de Verenigde Staten het masterniveau het initiële niveau voor een kinderfysiotherapeut). Vanaf dit studiejaar werkt de Rotterdamse opleiding binnen de hogeschool samen met andere masteropleidingen in een omgeving, WERKplaats Internationalisering waarin zij onder andere samenwerkt met internationale partners. Een initiatief dat het auditpanel nadrukkelijk aanmoedigt.

Praktijkgericht onderzoek

De Dublin descriptors geven aan dat de master in staat moet zijn om kennis te integreren en om met complexe casussen om te kunnen gaan. De master Kinderfysiotherapie stelt de student in staat om een originele bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van zijn vakgebied en om nieuwe kennis te kunnen toepassen in de praktijk. Met name de competentiegebieden 'Kennis delen' en 'Wetenschap beoefenen' bieden aansluiting bij de onderzoekscomponent. Om het praktijkgericht onderzoek verder vorm te geven, werkt de opleiding samen met het Kenniscentrum Zorginnovatie. De lector heeft daarbij een adviserende rol over de wijze waarop en de mate waarin de opleiding de onderzoekscomponent verwerkt in haar curriculum. Inmiddels hanteert de opleiding een nieuwe onderzoeksagenda die is opgesteld in nauwe samenwerking met dit kenniscentrum. Het auditpanel vindt een intensievere samenwerking tussen de opleiding en het kenniscentrum belangrijk. Het auditpanel stelt verder vast dat de uitgangspunten die de opleiding hanteert, de uitwerking van de onderzoekscomponent in voldoende mate garandeert.

Hiertoe behoren het ontwikkelen van een duurzame onderzoeksomgeving, het ontwikkelen van *community based* onderzoek en het goed aansluiten van de uitkomsten van praktijkgericht onderzoek op het curriculum. Van belang is hierbij volgens het auditpanel dat opleiding en lector een complete onderzoeksagenda realiseren met als focus het op kinderen gericht patiëntonderzoek.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast, dat de opleiding een duidelijk beroepsbeeld hanteert dat aansluit bij de praktijk van de kinderfysiotherapeut. Het beroepsprofiel alsmede de competenties zijn op landelijk niveau geformuleerd en sluiten aan bij de internationale eisen die de beroepspraktijk stelt aan een kinderfysiotherapeut. Zij zijn tevens passend voor de beroepsoriëntatie van de opleiding waarbij de onderzoekscomponent een expliciete plek in het curriculum heeft gekregen. De competenties representeren het masterniveau in voldoende mate; zij worden in landelijk verband regelmatig herzien, recentelijk in 2014. De opleiding wil de onderzoekscomponent alsmede haar internationale oriëntatie nog verder uitbouwen. Het auditpanel ondersteunt dit nadrukkelijk. De opleiding voldoet hiermee aan de basiskwaliteit en verdient op standaard 1 het oordeel: voldoende.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Visie op onderwijs

De opleiding biedt competentiegericht onderwijs aan waarbij de beroepspraktijk van zowel studenten als hun docenten het uitgangspunt vormt. Dus: de docent koppelt een thema altijd aan zijn eigen beroepspraktijk of aan die van de student. Studenten kunnen zelfstandig of binnen een groep kennis verwerven, zij leren om nieuwe kennis te koppelen aan reeds bestaande kenniselementen om vervolgens een relatie te leggen met de eigen beroepspraktijk.

Kennisontwikkeling en vakinhoudelijk niveau

Op basis van het herziene Beroepsprofiel 2014, heeft de opleiding een aantal veranderingen in het curriculum verwerkt. In het oude curriculum zette de opleiding veel gastdocenten in die vanuit het eigen specialisme les gaven. Het accent kwam hierdoor op specifieke onderdelen van het beroep te liggen. Door te kiezen voor minder gastdocenten en meer samenhang aan te brengen tussen de leerlijnen, is er sprake van een breder curriculum. Zo is de balans tussen generieke en specialistische kennis gewijzigd. Van belang is hierbij wel, volgens het auditpanel, dat de opleiding niet té generiek wordt. Essentieel blijft het specifieke karakter van de opleiding: de gerichtheid op het kind.

De opleiding neemt casussen als uitgangspunt voor de lessen. De kennisbasis, de *body of knowledge and skills*, van de kindfysiotherapeut richt zich op het EQF-niveau 7. Dit betekent dat de opleiding zich onder andere richt op kennisdomeinen (hier niet uitputtend opgesomd) waaronder de ontwikkeling van het centraal en perifeer zenuwstelsel, motorische ontwikkelingstheorieën en motorisch leren, neuro- en inspanningsfysiologie maar ook op gynaecologie en obstetrie, ontwikkelingspsychologie en pedagogiek. Wat dit laatste betreft: hierbij staan kind-specifieke en sociale factoren centraal die van belang kunnen zijn voor een succesvolle behandeling.

De onderzoekscomponent komt met name terug bij studieonderdelen rondom methodologie en wetenschappelijke oriëntatie. Hierbij besteedt de opleiding aandacht aan de basis van onderzoekszet, statistiek, modellen en theorieën en onderzoeksethiek. Wat dit laatste aspect betreft, dringt het auditpanel er bij de opleiding op aan dat zij meer stuurt op wetenschappelijke en ethische toetsing zoals dat gebeurt door de Commissie Mensgebonden Onderzoek (deze commissie beoordeelt of medisch wetenschappelijk onderzoek voldoet aan de wettelijke bepalingen (zie ook hierna). Onderzoek aan/met kinderen is vaak WMO-plichtig en dient ter toetsing voorgelegd te worden aan een Medisch Ethische Commissie. Deze WMO-verplichting is of niet geregeld binnen de opleiding of in de theses staat dit niet vermeld.

De opleiding besteedt uitgebreid aandacht aan HOAC (*Hypothesis-Oriented Algorithm for Clinicians*)/het klinisch redeneren. Zo dient een student het HOAC-model rond klinisch redeneren te kunnen toepassen op een casus bij een kind met een aandoening aan het bewegingsapparaat en dit te kunnen demonstreren aan medestudenten.

De competenties die daarbij aan bod komen, refereren onder andere aan het screenen, diagnosticeren, therapeutisch handelen en het wetenschappelijk kunnen onderbouwen van het handelen. Het auditpanel heeft verder verschillende studieonderdelen bestudeerd, en stelt vast dat deze in voldoende mate dekkend zijn voor het vakgebied en de hieraan verbonden competenties. Van belang blijft wel dat de opleiding voldoende aandacht besteedt aan specialistische kennisgebieden en de wetenschappelijke verantwoording.

Van belang is om nog op te merken dat de drie masteropleidingen op het terrein van fysiotherapie nauwer samenwerken. Dit gebeurt vooral binnen de leerlijn 'Managen van Zorg' en de *Evidence based Practice*-lijn. Studenten binnen de drie masteropleidingen volgen inmiddels de identieke leerlijn 'Managen van Zorg' en vanaf het studiejaar 2018 de leerlijn 'Beroepsinnovator'. Hiermee realiseert de opleiding een van de verbeteringsuggesties uit vorige audits.

Structuur curriculum, stages

De opleiding onderscheidt drie leerlijnen: de 'Kinderfysiotherapeutische leerlijn', de leerlijn 'Beroepsinnovator' en de leerlijn 'Managen van Zorg'.

- Voor de 'Kinderfysiotherapeutische leerlijn' geldt, dat de opleiding met name aandacht besteedt aan neonatologie en normale ontwikkeling in het eerste studiejaar. In het tweede studiejaar betreft het aandoeningen aan het bewegingssysteem en neurologische aandoeningen. In het derde jaar staan coördinatie-ontwikkelingsstoornissen, comorbiditeit (het gelijktijdig voorkomen van meerdere aandoeningen/stoornissen bij één persoon) en motorische schrijfproblemen centraal. Daarnaast besteedt de opleiding aandacht aan aandoeningen aan luchtwegen en hart en biedt zij haar studenten een *capita selecta* aan alsmede een masterclass. De opleiding heeft een docent met specialisatie op het terrein van communicatie toegevoegd aan het team dat deze leerlijn verzorgt.
- Binnen de leerlijn 'Beroepsinnovator' staan *Evidence based Practice* en afsluitend de masterthesis centraal.
- De leerlijn 'Managen van Zorg' bestaat uit het schrijven van een projectplan in het eerste studiejaar, het werken aan een project in het tweede studiejaar en het schrijven van een projectverslag en het houden van een presentatie in het derde studiejaar. Deze leerlijn kan de opleiding sterker uitwerken en verder integreren in het curriculum.

Binnen de 'Kinderfysiotherapeutische leerlijn' lopen studenten verschillende stages gedurende de drie studiejaar. In het eerste studiejaar start de student met een observatiestage van 24 uur waarbij de 'normale ontwikkeling' centraal staat. Verder volgt de student een uitgebreide stage van 140 uren op het gebied van neonatologie. In de daaropvolgende twee studiejaar volgt de student nog stages op het terrein van aandoeningen van het bewegingssysteem, neurologische aandoeningen, comorbiditeit en motorische schrijfproblemen en afsluitend een masterclass.

Deze stages zijn gekoppeld aan het specialistisch onderdeel dat de student op dat moment volgt. Studenten geven aan dat de opleiding het aantal stage-uren niet echt controleert. Van belang is dat de opleiding aan haar studenten duidelijk maakt dit wel degelijk te controleren. In zijn portfolio legt de student een verbinding tussen de stage en de leerlijn en tussen hem en zijn coach.

De curriculumraad, de programmaleider en de onderwijsmanager zijn verantwoordelijk voor de inhoud en vormgeving van het curriculum. Eerstgenoemde controleert het curriculum op actualiteit en beroepsrelevantie op basis van eigen ervaring en op basis van input vanuit de opleidingscommissie en de werkveldcommissie. Leerlijnverantwoordelijke docenten komen vier à vijf keer per jaar bijeen om aanpassingen te bespreken van de eigen leerlijn. De opleidingscommissie adviseert de onderwijsmanager zowel gevraagd als ongevraagd over opleidingsrelevante onderwerpen. Zij betreft hierbij tevens de uitkomsten van onderwijsbeoordelingen door studenten.

De master-brede beroepenveldcommissie komt drie keer per studiejaar bijeen en bespreekt ontwikkelingen in het werkveld en de gevolgen hiervan voor het curriculum.

Praktijkgericht onderzoek

Wat betreft het praktijkgericht onderzoek sluit de opleiding aan bij beide andere masteropleidingen op de terreinen sport en manuele therapie. Zij geeft daarbij aan dat om de student de rol als beroepsbeoefenaar te laten vervullen en daarbij op masterniveau kan functioneren, de opleiding een leerlijn op het terrein van *evidence based practice* heeft ontworpen die uit vier onderdelen bestaat: kwantitatief onderzoek, kwalitatief onderzoek, praktische toepassing en de afsluitende masterthesis. Binnen de opleiding wordt het *evidence based* handelen vooral zichtbaar binnen de Kinderfysiotherapeutische leerlijn. Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding aan het *evidence based* handelen nog meer en explicieter aandacht kan besteden. Van belang is, zo stelt het auditpanel verder vast, dat de onderzoekslijnen niet te ver af komen te staan van een kind-georiënteerde benadering. Verbind het onderzoek aan een therapeut en/of aan patiëntgericht onderzoek ter verbetering van de klinische praktijk.

Op basis van een onderzoeksagenda starten studenten onderzoeksprojecten die de opleiding gebruikt voor het ontwikkelen van onderzoekend vermogen van studenten. Dit moet nog verder vorm krijgen. De onderzoekscomponent heeft de opleiding met name verwerkt binnen de leerlijn 'Beroepsinnovator'. De modules op het terrein van *Evidence based Practice* omvatten zowel kwantitatieve als kwalitatieve onderzoeksmethodologie. De student leert om literatuur te zoeken, deze te selecteren op relevantie en deze te interpreteren (zie ook standaard 4). In het afsluitende derde studiejaar voert de student zelfstandig een praktijkgericht onderzoek uit en sluit dit af met zijn masterthesis. Het auditpanel stelt vast, dat de opleiding in het curriculum voldoende aandacht besteedt aan onderzoek: zo dient de student voorbeelden van kwalitatief onderzoek gerelateerd aan de praktijk te bestuderen en werkcolleges te volgen rondom onderzoek die hij afsluit met een presentatie.

Internationalisering

De opleiding biedt haar studenten op verschillende manieren gelegenheid om zich ook internationaal te oriënteren. Zij hebben via de mediatheek van de hogeschool en die van het Erasmus Medisch Centrum toegang tot internationale literatuur. Laat studenten hier meer gebruik van maken aldus het auditpanel, bijvoorbeeld bij hun theses. Docenten bezoeken internationale congressen en geven lezingen. De opleiding werkt samen met andere masteropleidingen in de WERKplaats Internationalisering en heeft een onderzoeksagenda geformuleerd. Studenten wijzen erop dat Nederland in internationaal verband voorop loopt op het terrein van kinderfysiotherapie en dat het daarom voor de opleiding moeilijk is om naar het buitenland te kijken. Het auditpanel is echter van oordeel dat de masteropleiding op internationaliseringsgebied nog grote stappen kan zetten: op het terrein van internationalisering zijn binnen kinderfysiotherapie mogelijkheden om allianties te sluiten met onderwijsinstellingen en onderzoeksinstituten in het buitenland. Van belang is dat de opleiding hier werk van maakt.

Contacturen, didactisch concept en studentbegeleiding

Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun leerproces. Zij zijn één dag per twee weken op de onderwijsinstelling. De opleidingsduur is teruggebracht van 3,5 jaar naar 3 jaar met behoud van 90 EC. Dat kan volgens het auditpanel, maar het betekent wel een verzwaring van de studielast voor studenten. Het aantal contacturen tussen docent en student is de afgelopen jaren afgenomen: de opleiding legt nu meer verantwoordelijkheid bij de student. Het auditpanel acht het van belang om het aantal contacturen op peil te houden en daarbij de behoefte van studenten nauwlettend te volgen. Het aantal studenten dat het masterdiploma behaalt binnen de nominale studieduur plus één jaar ligt voor de cohorten 2012 en 2013 op 65 procent. Het slagingspercentage kan volgens het auditpanel voor deze masteropleiding hoger.

Daarnaast vraagt het auditpanel aandacht voor het garanderen van een voldoende uitgebalanceerd uitstroomniveau: studenten geven aan dat dit bedreigd is door de nadruk op hun eigen verantwoordelijkheid.

Samen met de docenten vormen studenten een *learning community* waar onderwijs, onderzoek en de beroepspraktijk samenkomen. Als essentieel hierbij beschouwt de opleiding de samenwerking tussen studenten onderling. Zij moedigt studenten aan om van elkaar te leren en om bij elkaar in de keuken te kijken, een proces waarbij kenniscirculatie en praktijkleren centraal staan. Zij laat studenten casussen uit de praktijk/stage inbrengen in het onderwijs. Ook zet de opleiding filmpjes in waarbij de opleiding casussen op een goede/inzichtelijke wijze presenteert. De opleiding wil het concept van *blended learning* meer toepassen om studeren op afstand mogelijk te maken en om studenten de gelegenheid te bieden zich gericht voor te bereiden op de lessen. Tijdens de audit zag het auditpanel hiervan een beperkt aantal voorbeelden: het concept is nog in ontwikkeling, zo blijkt, maar is wel veelbelovend.

Studenten werken aan een portfolio waarin zij laten zien dat zij de vaardigheden beheersen om fysiotherapeutische handelingen bij kinderen te kunnen uitvoeren en om hierop te kunnen reflecteren. Studenten sluiten ieder studiejaar met een portfolio-assessment. Het portfolio geeft de opleiding voldoende zicht op het bereikte competentieniveau van de student; het maakt het vermogen van transfer van de student zichtbaar en het kunnen reflecteren op zijn eigen beroepsmatig handelen. Het portfolio zorgt verder voor een verbinding tussen stage en de leerlijnen en tussen student en coach. Iedere student beschikt over een handleiding waarin het stappenplan is beschreven voor het samenstellen van een portfolio-assessmentdossier en de werkwijze van het portfolioassessment.

Studenten zijn niet alleen verantwoordelijk voor hun eigen leerproces, maar ook voor de begeleiding die zij daarbij willen ontvangen. Ze profiteren van de kleinschaligheid van het onderwijs waar de lijnen kort zijn. Iedere student beschikt over een studieloopbaancoach. Deze begeleidt hem tijdens zijn stage en vormt een aanspreekpunt daar waar het kwesies betreft op het snijvlak van werk/opleiding en de privésituatie. Daarnaast zijn er vier coaches met een kleine aanstelling die studenten begeleiden. De docentbegeleider bezoekt iedere student fysiek op zijn stageadres of begeleidt deze virtueel.

De portfoliocoach zorgt binnen de Kinderfysiotherapeutische leerlijn voor begeleiding bij het vormgeven en uitwerken van het studentportfolio. Deze portfoliocoach voegt de opleiding toe aan de studieloopbaancoach. Uit de gesprekken bleek, dat coaches een veelvoud van het aantal uren besteden aan portfoliobegeleiding dan hiervoor 'staat'. Een aandachtspunt volgens het auditpanel voor de opleiding.

Supervisedagen en individuele begeleiding completeren het begeleidingsproces. Uit het gesprek met studenten is het auditpanel gebleken, dat zij met name de korte lijnen tussen hen en docenten belangrijk vinden. Voor organisatorische zaken vormt de programmaleider het eerste aanspreekpunt. Uit het gesprek met studenten bleek verder dat de communicatie over opleidingsrelevante kwesies op onderdelen nog verbetering behoeft (zie hierna).

Docenten

De opleiding heeft een kernteam dat bestaat uit zeven docenten die minimaal een masteropleiding hebben op een deels voor kinderfysiotherapie relevant terrein. Zij zijn voldoende toegerust om de hen toebedeelde studieonderdelen te verzorgen. Naast hun docentschap zijn zij nog werkzaam in de beroepspraktijk. Daarnaast kent de opleiding een flexibele schil met daarin opgenomen een aantal (gepromoveerde) kinderfysiotherapeuten. De opleiding biedt haar docenten de gelegenheid om zich verder te professionaliseren op zowel vakinhoudelijk als didactisch gebied. Docenten met een aanstelling boven 0.3 fte, hebben de Basisopleiding Didactiek gevolgd. Studenten geven aan, dat de didactische kwaliteit van docenten toch nog een punt van aandacht is. De opleiding onderschrijft dit.

De opleiding kent verder drie afstudeerbegeleiders waarvan er twee gepromoveerd zijn en een derde een promotietraject volgt. De inzet van het aantal gepromoveerde docenten kan volgens het panel nog verbeteren.

Van belang is, zo stelt het auditpanel vast, dat de opleiding door de veelal kleine aanstellingen van docenten/coaches zorgdraagt voor een goede afstemming tussen de docenten onderling en tussen de docenten en het management.

Er is sprake (geweest) van een forse werkdruk bij docenten, mede omdat meerdere veranderingen binnen de opleiding tegelijkertijd zijn uitgevoerd. Houd als management 'voeling' met hetgeen er op de opleidingsvloer gebeurt en houd je verbeterdoelen daarbij in het oog. Er zijn de afgelopen jaren veel personeelwisselingen geweest, tevens is er sprake van hoge werkdruk bij de docenten. Het auditpanel vraagt hier nadrukkelijk aandacht voor.

Instroom

Studenten hebben een fysiotherapie-opleiding afgerond. Zij voldoen daarmee aan het competentieprofiel van de BIG-geregistreerde fysiotherapeut. Verder beschikken zij over een relevante werkplek om aan praktijkopdrachten te werken. Voor alle studenten die deze opleiding volgen geldt, dat zij al een aantal jaren werkzaam zijn in de beroepspraktijk, in de regel als fysiotherapeut. Uit gesprekken met studenten blijkt, dat er sprake is van een ruime mate van intrinsieke motivatie, dat studenten gericht voor deze opleiding hebben gekozen en die vaak ook zelf financieren.

Voorzieningen

De voorzieningen bestaan uit deels voor (kinder)fysiotherapie ingerichte lokalen en praktijklokalen met behandelafelns. De voorzieningen zijn meer gericht op fysiotherapie; een adequate spel- en speelruimte ontbreekt. Zij bieden studenten wel de gelegenheid om hun kennis en vaardigheden in de praktijk te toetsen. Met name door de aanwezige materialen. Het auditpanel merkt in dit verband op, dat de opleiding de voorzieningen verder kan moderniseren en er zorg voor kan dragen dat deze meer aansluiten bij de kinderfysiotherapeutische praktijk, bijvoorbeeld door *skillslabs*. Studenten kunnen, behalve van de bibliotheek van de hogeschool, ook gebruik maken van de bibliotheek van het Erasmus Medisch Centrum. Er is een elektronische leeromgeving voor multimediale ondersteuning, digitale groepsruimten en cursusspecifieke informatie.

De opleiding gebruikt *N@tschool* als elektronische leeromgeving. Studenten vinden hier al het lesmateriaal en de opdrachten waar ze individueel of in groepsverband aan werken. Via *Osiris* hebben studenten toegang tot hun studievoortganggegevens. Studenten vinden de onderwijsleeromgeving voldoende. Wel is de informatievoorziening een punt van aandacht voor de opleiding; de opleiding is hiervan doordrongen. In dit verband merkt zij op, dat de curriculumherziening inmiddels het stadium heeft bereikt dat de opleiding beter kan communiceren over curriculumwijzigingen. Zo kent de opleiding vanaf dit studiejaar een informatieve bijeenkomst waar opleiding en student hun verwachtingen afstemmen. Informatievoorziening naar studenten toe blijft voor de opleiding een aandachtspunt.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast, dat de inhoud van de opleiding actueel is. Academische en professionele vaardigheden maken deel uit van het curriculum. Doordat docenten tevens als kinderfysiotherapeut werkzaam zijn, is het beroepenveld betrokken bij het *up to date* houden van het curriculum. De inhoud van het curriculum is dekkend voor de beoogde leerresultaten en voldoende samenhangend. De theorie- en de praktijkcomponent komen duidelijk naar voren: de student krijgt vanaf het eerste studiejaar gelegenheid om stage te lopen. De opleiding heeft fysiek of virtueel contact met studenten tijdens de stage. De door de opleiding gehanteerde didactiek en de begeleiding zijn gericht op de volwassen beroepsgroep; *blended learning* speelt in toenemende hierbij een rol. De internationaliseringscomponent verdient nog aandacht: die kan uitgebreider/intensiever.

De didactische kwaliteit van de docenten is een punt van aandacht, evenals de werkdruk. De inzet van gepromoveerde docenten kan omhoog. De begeleiding van studenten is adequaat, mede door de hoge mate van motivatie binnen het docententeam. De communicatie naar studenten is verbeterd maar blijft om aandacht vragen. Het auditpanel beoordeelt standaard 2 als voldoende.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Het systeem rondom toetsen is duidelijk vormgegeven, waarbij de opleiding de richtlijnen volgt die centraal zijn geformuleerd op hogeschool- en IvG-niveau en die zijn beschreven in een toetsplan. De opleiding actualiseert dit toetsplan iedere drie jaar. Taken en verantwoordelijkheden zijn daarbij duidelijk geformuleerd. De bij toetsing nauw betrokken partijen zoals de examencommissie, de toetscommissie en de curriculumraad zijn voldoende toegerust voor hun takenpakket. De examencommissie van IvG (waar de opleiding deel van uitmaakt) beschrijft in een jaarverslag haar werkzaamheden en het door haar gevoerde beleid. Dit geeft inzicht in de wijze waarop zij haar wettelijke taken uitvoert.

De opleiding hanteert verschillende toetsvormen waaronder kennistoetsen en casuïstiek. Iedere toets is gebaseerd op leerdoelen, toetsmatrijzen of *rubrics*. Het auditpanel stelt na bestudering van toetsen vast, dat de opleiding op een valide wijze toetst. Studenten geven aan tevreden te zijn over de toetsing en weten op basis van de modulebeschrijvingen wat ze moeten leren en wat de opleiding van hen verwacht. Zij dienen bij het maken van alle toetsen theorie en praktijk te combineren en daarbij hun eigen handelen te legitimeren vanuit de theorie. Mondelinge feedback van de docent op een toets ontvangt de student op aanvraag.

Het auditpanel heeft tijdens de audit verschillende toetsen bestudeerd en stelt vast dat behalve de validiteit ook de transparantie en betrouwbaarheid geborgd zijn. Bij toetsing is sprake van een ruime variatie, zowel wat betreft de toetsvorm als de vraagstelling. De opleiding toetst op verschillende niveaus, overeenkomstig de Pyramide van Miller waarbij sprake is van: weten (kennis om het beroep te kunnen uitoefenen), weten hoe (de student gebruikt de verworven kennis bij de oplossing van praktijkproblemen), laten zien (veelal tijdens de stage) en doen (beoordelaars beoordelen het handelen van de student in de beroepspraktijk). De toetsen representeren in voldoende mate het masterniveau.

Studenten zijn tevreden over de kwaliteit van de toetsen. De opleiding heeft de kennistoetsen uit het eerste jaar, waar zij met gesloten vragen toetste, omgezet in casustoetsen waarbij zij gebruik heeft gemaakt van de expertise van de stafafdeling Onderwijs & Ontwikkeling. Van belang is volgens het auditpanel dat de opleiding echter de kenniscomponent blijft toetsen, óók binnen een casustoets. De opleiding toetst zowel de theorie als de praktijk ieder jaar binnen de kaders van het portfolioassessment. Studenten krijgen dan van hun portfoliocoach feedback, aangevuld met feedback op hun functioneren in de praktijk. Binnen de leerlijn 'Managen van Zorg' schrijven de studenten afsluitend een projectplan en een projectverslag over een praktijkgericht vraagstuk. Wat betreft de toetsing binnen deze leerlijn ligt er voor de opleiding nog een ontwikkelopgave.

De beoordeling van toetsproducten is inzichtelijk, mede door het gebruik van *rubrics*. De curriculumraad toetst de beoordelingscriteria van alle toetsproducten op relevantie en hanteerbaarheid. De opleidingscommissie heeft op het gebied van toetsing vooral een adviserende rol daar waar het de relevantie en actualiteit van de toetsen betreft. Om de betrouwbaarheid van de toetsing te verhogen, zet de opleiding kalibratie in, zowel intern als met de gelijknamige masteropleidingen van de Hogeschool Utrecht en Avans+. Twee keer per jaar vindt er een kalibratie plaats tussen assessoren over de beoordelingscriteria van het assessment.

Toetsing van het afstudeerniveau

Het afstudeerprogramma van studenten van de cohorten 2012 en 2013 (van deze cohorten heeft het auditpanel de afstudeerproducten bestudeerd en beoordeeld) bestaat uit verschillende eindproducten die alle tezamen de set competenties in voldoende mate afdekken:

- vanaf het cohort 2013 is er sprake van één eindassessment. De student toont dan aan dat hij de competenties voor het uitvoeren van de rol van specialist op masterniveau beheerst. Als basis voor dit eindassessment dient het portfolio van de student.
- voor het schrijven van een masterthesis laat de student zien, dat hij beschikt over voldoende onderzoekend vermogen. Hij voert zelfstandig een praktijkgericht onderzoek uit dat nieuwe kennis oplevert voor de beroepspraktijk. De student kiest zelf een onderzoeksthema of krijgt dat aangereikt door docentbegeleiders. Hij werkt vervolgens het thema uit in een startnotitie dat twee docenten beoordelen waarna een go/no go beslissing volgt. Voor de masterthesis verzamelt de student data, bestudeert hij literatuur, analyseert data en verwerkt dit tot een publiceerbaar artikel.

Voor de leerlijn 'Professioneel leider' geldt dat de opleiding dit toetst aan het eind van het tweede studiejaar op basis van een SWOT-analyse en een implementatieplan. De leerlijn 'Adviseur' tenslotte beoordeelt de opleiding op basis van een educatief praktijkbezoek aan het eind van het derde studiejaar. Daarbij legt een eerstejaarsstudent een door hem ervaren praktijkprobleem voor aan een derdejaarsstudent die vervolgens de eerstejaarsstudent een advies geeft. Bij de beoordeling van de derdejaarsstudent heeft de eerstejaarsstudent een adviserende rol. Samenvattend stelt het auditpanel vast, dat de opleiding op een adequate, voldoende brede, wijze toetst: zij biedt haar studenten voldoende gelegenheid om zowel hun kennis van de theorie als van de praktijk te tonen op masterniveau.

Vanaf het cohort 2016 is het afstudeerprogramma 'ingedikt' tot het portfolio-assessment, de masterthesis en het projectverslag met presentatie. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding ook hiermee de competentiegebieden op de terreinen kinderfysiotherapeutisch handelen, communiceren, samenwerken, kennis delen en wetenschap beoefenen, maatschappelijk handelen, organiseren en professioneel handelen in voldoende mate afdekt. Bij de toetsing van de module management in de zorg ligt nog een ontwikkelingsopgave waarbij, volgens het auditpanel, mogelijk bij managementopleidingen voorbeelden liggen.

Beoordeling

Zowel de examencommissie, de toetscommissie als de curriculumraad zijn betrokken bij het borgen van de kwaliteit van het afstuderen. Zo toetst de toetscommissie onderdelen van het afstuderen binnen haar evaluatiecyclus en legt zij haar bevindingen voor aan de examencommissie die, afhankelijk van de bevindingen, maatregelen neemt. De opleiding heeft de transparantie van de beoordelingsformulieren aangepast/verbeterd.

Voor alle afstudeeronderdelen geldt het vier-ogenprincipe. Zo beoordelen twee examinatoren alle onderdelen van het afstudeerprogramma. Het portfolioassessment nemen de portfoliocoach en een assessor uit het werkveld af. Studenten, met name derdejaars, wijzen erop dat de beoordeling bij assessments docentafhankelijk is, vooral bij competentieassessments speelt dit. De opleiding heeft dit ondervangen door bij beoordeling van het portfolioassessment thans het vier-ogenprincipe toe te passen. Essentieel hierbij is dat beoordelaars blijven kalibreren, mede op basis van uitgevoerde beoordelingen. De examencommissie kan hier op toezien dan wel hierin actief participeren.

Zij betreft de lector bij het beoordelen van een thesis als de beoordelaars het niet eens worden, hetgeen vrijwel nooit het geval is, of als het uiteindelijke oordeel rond 5,5 – 6,0 ligt. Het auditpanel stelt vast dat de kwaliteit van de beoordelingen voldoende is, al is ten aanzien van de feedback de mate van uitgebreidheid wisselend. Een goed gefundeerde en voor de student navolgbare beoordeling/feedback van de beoordelaar is voor de student essentieel.

Weging en Oordeel

Er is sprake van een duidelijk vormgegeven toetsbeleid. De door het auditpanel bestudeerde toetsen en beroepsopdrachten representeren het masterniveau; zij zijn als toets betrouwbaar en valide. Van belang is dat de opleiding ook de kenniscomponent expliciet blijft toetsen. Bij de beoordeling van beroepsopdrachten past de opleiding het vier-ogenprincipe toe. De opleiding past nu ook bij het competentieassessment dit vier-ogenprincipe toe. Het door de opleiding vormgegeven afstudeertraject biedt studenten gelegenheid om hun kennis en kunde te tonen en borgt tevens het niveau. De examencommissie vervult haar wettelijke taken, is sparring partner van het management, is deskundig en onafhankelijk. De legitimatie van het mastereindniveau is geborgd, mede door in voorkomende gevallen hierbij ook de lector te betrekken. De feedback door de beoordelaar bij toetsing kan nog uitgebreider. Het auditpanel beoordeelt standaard 3 als voldoende.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Het auditpanel heeft voorafgaand aan de audit de afstudeerproducten van studenten bestudeerd en deze beoordeeld. Hiertoe behoorden onder andere vijftien theses en portfolio's. Ook is van een aantal studenten het volledig afstudeerprogramma bestudeerd.

De portfolio's zijn van voldoende niveau, ze zijn rijkelijk gevuld met casussen en reflecties, en bieden voldoende inzicht in de werkzaamheden van de student op de werkvloer en zijn groei naar een masterafgestudeerde kinderfysiotherapeut. Wel kunnen studenten in hun portfolio meer verwijzen naar en aantoonbaar gebruik maken van wetenschappelijke vakliteratuur.

De onderwerpkeuze van de studenten kan bij de theses vakspecifieker en patiëntgerichter. Een aantal van de door studenten gekozen onderwerpen betrof onderzoek bij een normale populatie waarbij vervolgens de vertaalslag naar het individuele kind met een bewegings-/houdingsprobleem ontbreekt. Voorbeelden van deze theses zijn: 'Normwaarden voor de zes minuten wandeltest voor zevenjarige kinderen' of 'De relatie tussen sprinten, het anaerobe uithoudingsvermogen en de functionele spierkracht van de onderste extremiteiten bij kinderen van 7 en 8 jaar'. Deze theses zijn daarmee vooral normbepalend gericht. Van belang is volgens het auditpanel dat studenten zich bij de onderwerpkeuze voor hun theses meer richten op specifieke aspecten van het vakgebied kinderfysiotherapie. Dit neemt niet weg dat de door het auditpanel bestudeerde theses relevant kunnen zijn voor het vakgebied, maar deze relevantie kan in de theses meer naar voren komen.

Het auditpanel stelt vast dat de theses, op één na, het hbo-masterniveau representeren. De onderzoeksopzet is voldoende evenals de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd. De verstrekkende conclusies die studenten trekken op basis van een beperkt onderzoek is een aandachtspunt: uit een wat omvang betreft beperkte steekproef kun je slechts beperkt conclusies trekken. Een aandachtspunt bij een aantal theses vormt de omgang van de student met literatuur. Een meer systematische benadering van het kijken naar de vakliteratuur is nodig: wat weten we al over het onderwerp, wat dat goed samen en werk van hieruit aan je onderzoek. Hiervoor moet de student dan wel de geëigende wetenschappelijke benadering kiezen die vervolgens is terug te zien in de theses.

Essentieel is, en dit ontbrak bij een aantal door het auditpanel bestudeerde theses, dat de opleiding en de student zich gebonden weten aan de richtlijnen en eisen die de Centrale Commissie Mens-gebonden Onderzoek stelt. Ook dienen de student en de opleiding zorg te dragen voor geanonimiseerde gegevens in de theses. Voordat een onderzoek met mensen dat onder de CMO valt mag worden uitgevoerd, moet een medisch ethische toetsingscommissie dit toetsen. In dit verband merkt het auditpanel ook op, dat studenten vaak meer informatie verzamelden dan waarover zij vervolgens rapporteerden.

Studenten dienen een thesis te schrijven die tevens publicabel is. Zij moeten dan wel, uitgebreider dan thans het geval is, gebruik maken van internationale literatuur. Ook is de analyse van de literatuur hiervoor te selectief, zo stelt het auditpanel vast. Op beide terreinen, het gebruik van internationale literatuur en de analyse ervan, kunnen de studenten nog een verbeteringslag maken.

Het werkveld en alumni zijn tevreden over de opleiding, zowel wat betreft de inhoud als wat betreft het afstudeerniveau. Studenten geven aan dat de opleiding voor hen echt een verdieping in het vakgebied betekent: je kunt geen kinderfysiotherapeut worden zonder deze opleiding te volgen.

Weging en Oordeel

De door het auditpanel bestudeerde afstudeerproducten representeren in voldoende mate het hbo-masterniveau. Op een aantal punten, waaronder bij de onderwerpkeuze en het literatuurgebruik, zijn nog aanpassingen resp. verbeteringen mogelijk. Van belang is dat de opleiding zich houdt aan de richtlijnen en eisen van ethische commissies daar waar het de uitvoering van onderzoek betreft. Studenten en werkveld zijn tevreden over de opleiding. Het auditpanel beoordeelt standaard 4 als voldoende.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het voldoende gekwalificeerd docententeam van de hbo-masteropleiding Kinderfysiotherapie van de Hogeschool Rotterdam zorgt ervoor dat het afnemende werkveld beschikt over startbekwame hbo-afgestudeerde *Master of Science* die vakinhoudelijk en wat vaardigheden betreft voldoende zijn toegerust.

- Het auditpanel beoordeelt standaard 1 met betrekking tot de doelstellingen en eigen profilering als 'voldoende'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 2 met betrekking tot het programma, het personeel en de voorzieningen als 'voldoende'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 3 met betrekking tot het toetsen en beoordelen als 'voldoende'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 4 met betrekking tot het gerealiseerde niveau als 'voldoende'.

Op grond van de beslisregels van de NVAO komt het auditpanel tot het eindoordeel 'voldoende' voor de hbo-masteropleiding Kinderfysiotherapie in de variant deeltijd van de Hogeschool Rotterdam. Het panel adviseert de NVAO de hbo-masteropleiding Kinderfysiotherapie van de Hogeschool Rotterdam te accrediteren voor de periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Hierna volgt het auditpanel een aantal aanbevelingen die volgen uit de eerder in deze rapportage beschreven bevindingen.

- Versterk de aandacht voor de internationaliseringscomponent. Deze kan intensiever worden vormgegeven waarbij de opleiding zowel docenten, werkveld als studenten betreft. Werk daarbij samen met onderzoek- en onderwijsinstellingen in het buitenland.
- Garandeer de ethisch-medische component binnen het door studenten uitgevoerde onderzoek. Anonimiteit en een paragraaf over data beheer in de theses is ook een aandachtspunt.
- Studenten schrijven een thesis die tevens publicabel is. Van belang is dan wel, dat zij hierbij, meer dan thans het geval is, gebruik maken van internationale literatuur zoals het tijdschrift *Pediatric Physical Therapy*. Laat de theses schrijven conform de hiervoor geldende richtlijnen voor een artikel. Ook kan in de theses meer aandacht besteed worden aan klinisch onderzoek.
- Werk het gebruik van *blended learning* verder uit omdat het voor dit type opleidingen voor studenten een belangrijk (aanvullend) didactisch principe kan vormen. Van belang is dan wel dat hiervoor voldoende mensen en middelen beschikbaar komen waarbij de kosten voor de baten uit gaan.
- Kijk nog eens naar de mate waarin de opleiding thans generieker is geworden. Het auditpanel relateert dit ook aan de mate van (1) verdieping van de onderwijsinhoud en (2) het vakoverstijgend karakter van de opleiding. Beide aspecten, verdieping en vakoverstijging, vragen blijvend om aandacht.
- Zorg voor effectiever maatregelen om de werkdruk te verminderen. Wees transparant hierover naar personeel en studenten. Zorg ervoor dat informatie ook de werkvloer en studenten bereikt.
- Verhoog de inzet van gepromoveerde docenten in het kernteam.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Rotterdam hbo-masteropleiding Kinderfysiotherapie deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	V
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	V
Standaard 3. Toetsing	V
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II   Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-masteropleiding Kinderfysiotherapie, Hogeschool Rotterdam. Datum locatiebezoek: 13 juni 2018.

8.15 - 8.30	aankomst panel	
8.30 - 9.30	<i>Vooroverleg panel</i>	
9.30 - 9.45	INLEIDEN - <i>Introductie opleiding en toelichting materialen</i>	
9.45 - 10.45	PROGRAMMA MKF	<u>Leden curriculumraad (docenten)</u> - Gert Dedel, docent en coördinator kinderfysiotherapeutische leerlijn - Vincent Kortleve, docent en coördinator leerlijn managen van zorg - Mark van Velzen, docent en coördinator leerlijn beroepsinnovator - Stella Verschure, docent neurologie - Amber den Boon-Smits, docent kinderfysiotherapeutische leerlijn - Peter Bekkering, docent leerlijn beroepsinnovator
Pauze		
11.00 - 11.45	AANSTUREN	<u>Management en lector</u> - Jeroen Oversier, directeur - Karin Buijs, onderwijsmanager - Daan Spanjersberg, programmaleider - Maarten Schmitt, lector Kenniscentrum Zorginnovatie
Pauze		
12.00 - 13.00	TOETSING EN KWALITEIT - <i>Kwaliteit onderwijs</i> - <i>Toetskwaliteit</i> - <i>Borging eindniveau</i>	<u>Commissie</u> - Hylke Melsert, voorzitter examencommissie - Mark van Velzen, lid examencommissie - Gert Dedel, lid toetscommissie - Amber den Boon-Smits, voorzitter opleidingscommissie (OC) - Bianca Duifhuijsen, studentlid OC
Lunch, overleg panel, rondleiding		
14.00 - 14.45	STUDEREN	<u>Studenten</u> - Bianca Duifhuijsen, jaar 1 en lid OC - Daniëlle Hoefsloot, jaar 1 - Anoeshka Bos, jaar 1 - Amy Francken, jaar 2 en lid OC - Ilja Koole, jaar 2 - Hella Feninga, jaar 3 - Joyce Zwijnenburg student jaar 3
14.45 - 15.30	OPLEIDEN TOT PROFESSIONAL <i>Eindniveau en aansluiting</i>	<u>Beroepenvelddcommissie en alumni</u> - Gert-Jan Kleinrensink, lid beroepenvelddcommissie - Yvonne Wilbordts, lid beroepenvelddcommissie - Mirjam van Pelt, alumna
Pauze		
15.30 - 15.45	Pending issues	
15.45 - 16.30	Overleg panel	
16.30 - 17.00	Terugkoppeling	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de deeltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen het cluster 'Hbo-master Fysiotherapie', waar deze opleiding deel van uitmaakt, is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en de NQA waarbij Hobéon en de NQA verschillende hogescholen beoordelen: Saxion Hogeschool, Hogeschool Utrecht, Hogeschool Rotterdam en Avans Hogeschool bv door Hobéon, SOMT en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen door de NQA. Gedurende het traject hebben de voorzitters van de betrokken kernpanels met elkaar afgestemd over zowel de opzet als de focuspunten van de audits.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie-rapport opleiding Master Kinderfysiotherapie.
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding.
- Schematisch programma-overzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programma-onderdelen, met vermelding van
  - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht/aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel.
  - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van *alle* eindproducten van de laatste twee jaar.
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie (indien een opleidingscommissie vereist is).
- Toetsopgaven en beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende theses bestudeerd en beoordeeld¹:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	0886720	dt
2	0886564	dt
3	0886594	dt
4	0804754	dt
5	0818077	dt
6	0886647	dt
7	0886896	dt
8	0872053	dt
9	0773845	dt
10	0872062	dt
11	0872083	dt
12	0872072	dt
13	0872090	dt
14	0873108	dt
15	0972100	dt

---

¹ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV   Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	Hbo-master Fysiotherapie
----------------------	--------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden.

		Vakinhoud	Onderwijs	Toetsing	Internationaal	Werkveld	Visitatie	Studentgebonden	Hogeschool Rotterdam / M Kinderfysiotherapie
De heer drs. R.B. van der Herberg	Voorzitter		X	X			X		
Mevrouw prof. dr. M.W.G. (Ria) Nijhuis	Lid	X	X	X	X	X	X		X
De heer dr. E.A.A. (Eugene) Rameckers	Lid	X	X	X	X	X			X
Mevrouw J. (Judy) van Es	Studentlid							X	X
De heer drs. G.W.M.C. (Ger) Broers	Secretaris								X

Naam panellid	Korte functiebeschrijving van de panelleden
De heer drs. R.B. (Ruud) van der Herberg	De heer Van der Herberg beschikt over uitgebreide expertise op het terrein van kwaliteitszorg in het (hoger) onderwijs en op het terrein van accreditatie van opleidingen in het (hoger) onderwijs. Hij is de afgelopen jaren bij een groot aantal audits als voorzitter betrokken geweest waaronder binnen het domein gezondheidszorg.
Mevrouw prof. dr. M.W.G. (Ria) Nijhuis	Mevrouw Nijhuis is hoogleraar Paramedische Wetenschappen bij het UMC St. Radboud.
De heer dr. E.A.A. (Eugene) Rameckers	De heer Rameckers is senior researcher, pediatric physical therapist en lecturer bij Adelante, Maastricht University en Avansplus.
Mevrouw J. (Judy) van Es	Mevrouw Van Es is student bij de Master Fysiotherapie van Hogeschool Utrecht

Op 20 november 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de masteropleiding Kinderfysiotherapie van Hogeschool Rotterdam onder het nummer 006054.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl